

VASARIS 2021

ASMENŲ SU NEGALIA UZIMTUMO DARBO RINKOJE SKATINIMAS

Motyvacinių priemonių jungtis prie interaktyvios informacijos
dalinimosi ir bendradarbiavimo platformos sistema

Projekto vadovės:
Lauryna Filatovaitė
Gabrielė Taminskaitė

I. KONTEKSTAS

Pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimas yra nekvestionuotinas uždavinys tarptautiniame ir nacionaliniame lygmenyje. Tai implikuoja ir žmogaus socialinių teisių, *inter alia* teisės į darbą, garantavimo būtinybę. Darbas yra viena iš svarbiausių kiekvieno asmens gyvenimo dalių - jis ne tik užtikrina nuolatinės pajamas bei finansinę gerovę, bet yra ir labai svarbi asmens socialinės integracijos priemonė, padedanti užmegzti ryšius su platesne visuomene ir kurti tarpasmeninių santykių tinklą. Galimybė įsidarbinti yra ypač aktuali socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms, pavyzdžiui, asmenims su negalia, kadangi, kaip teigia Tarptautinės ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. *OECD*) 2016 m. ataskaita, būtent patiriami sunkumai įsidarbinant yra dominuojanti priežastis, dėl kurios asmenys su negalia dažniausiai jaučia socialinę atskirtį mūsų visuomenėje.

8 %

„2019 m. Lietuvoje gyveno 236 tūkst. asmenų su negalia (8 proc. visų šalies gyventojų). Iš jų dirbo tik 46 tūkst., t.y. vos 29 proc. visų galinčių dirbti asmenų su negalia“

29 %

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) duomenimis, 2019 m. Lietuvoje gyveno 236 tūkst. asmenų su negalia (8 proc. visų šalies gyventojų). Iš jų beveik 158 tūkst. buvo darbingo amžiaus, tačiau dirbo tik 46 tūkst., t.y. vos 29 proc. visų galinčių dirbti asmenų su negalia. 2018 m. Tarptautinės darbo organizacijos (angl. *ILO*) atliktas tyrimas taip pat atskleidė, jog Lietuvoje egzistuojantis skirtumas tarp asmenų su negalia (21.9 proc.) ir asmenų be negalios (6.1 proc.) nedarbo lygių yra bene didžiausias visoje Europos Sąjungoje (ES). Negalią turinčių asmenų į(si)darbinimo problema yra itin svarbi dar ir todėl, kadangi negalia dažniausiai ir yra įgyjama esant darbingo amžiaus: daugiau nei 6-i iš 10-ies pirmą kartą pripažintų kaip negalią turinčių asmenų yra 25-54 m. amžiaus. Tai reiškia, jog

darbingo amžiaus asmenys su negalia turi poreikį ne tiek įgyti kvalifikaciją, kiek prisitaikyti prie naujos pakitusios situacijos ir darbo rinkos reikalavimų. Dėl šios priežasties, negalią turintiems asmenims ypač aktualiu tampa paslaugų ir priemonių, susijusių tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai su asmenų skatinimu į(si)traukti į darbo rinką ir gebėti pasirūpinti savo asmenine bei šeimos gerove, prieinamumas. Šiandien asmenims su negalia pagalbos ir paslaugų poreikiai nustatomi keliose institucijose ir nėra numatytas skirtingų institucijų veiksmų koordinavimas bei keitimasis informacija. 2019 m. Valstybinio audito vertintais atvejais tik 13 proc. asmenų, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (NDNT) teikė rekomendacijas, kreipėsi ir gavo specialiąsias paslaugas bei kitą pagalbą atitinkamose institucijose, o įstaigų interneto svetainių, kuriose asmuo su negalia ir turi pradėti ieškoti informacijos apie paslaugas, prieinamumas tesiekė 3.4 proc. (Valstybės kontrolė, 2020). Su šiuo aspektu glaudžiai siejasi ir Lietuvos neįgaliųjų draugijos (LND) 2018 m. atliktos apklausos rezultatai, kurie atskleidė, jog 26 proc. asmenų su negalia nesikreipė dėl pagalbos užimtumui skatinti, nes nežinojo apie teikiamą įdarbinimo pagalbą, o 41 proc.

3.4 %

„Įstaigų interneto svetainių, kuriose asmuo su negalia ir turi pradėti ieškoti informacijos apie paslaugas, prieinamumas tesiekia 3.4 proc.“

„41 proc. asmenų su negalia nesikreipia dėl pagalbos užimtumui skatinti, nes nežinojo, kur kreiptis“

41 %

nesikreipė, nes nežinojo, kur kreiptis (LND, 2018). Pažymėtina, jog informacijos trūksta ir darbdaviams – 43 proc. apklaustų darbdavių trūko informacijos apie darbo vietos pritaikymą asmenims su negalia ar galimybę gauti valstybės paramą (Spinter tyrimai, 2019).

Tarptautinė patirtis rodo, jog siekiant maksimalaus paslaugų ir priemonių prieinamumo bei efektyvaus jų panaudojimo, asmenų su negalia integracijos klausimus būtina spręsti kompleksiskai, bendradarbiaujant valstybinėms institucijoms, darbdaviams, asmenis su negalia ir nevyriausybinėms organizacijoms (NVO), tam pasiekti kuriant informacines sistemas – skaitmeninius įrankius - tikslinėms grupėms. „Kurk Lietuvai“ projekto „Asmenų su negalia užimtumo darbo rinkoje skatinimas“ metu atlikta esamos situacijos ir poreikio analizė, užsienio šalių gerųjų praktikų apžvalga bei viešosios konsultacijos su asmenimis su negalia ir kitomis suinteresuotomis šalimis atskleidė poreikį sukurti nacionalinę informacijos dalinimosi ir bendradarbiavimo platformą Lietuvos gyventojams, siekiant paskatinti integralios pagalbos teikimo asmenims su negalia sistemos įgyvendinimą ir didinti įvairiapusę asmenų su negalia integraciją į visuomenę.

43 %

„Informacijos trūksta ir darbdaviams – 43 proc. apklaustų darbdavių trūko informacijos apie darbo vietos pritaikymą asmenims su negalia ar galimybę gauti valstybės paramą“

Vis dėlto, siekiant, jog visos suinteresuotos šalys aktyviai veiktų platformoje, būtina užtikrinti motyvacinės priemonės, kurios skatintų dalyvavimą, informacijos keitimąsi bei sklandų jos naudojimą(si). Viešosios konsultacijos su suinteresuotomis šalimis metu išsiaiškinta, jog minėtą platformos lankytojų motyvavimo sistemą turėtų sudaryti ne tik tiesioginės, tačiau ir netiesioginės priemonės, tokios kaip galiojančios tvarkos (t.y. teisinės bazės) pokyčių inicijavimas, kurie įgalintų ir skatintų asmenų su negalia, nevyriausybinių organizacijų (NVO) bei darbdavių įtrauktį, sprendžiant asmenų su negalia integracijos į visuomenę klausimus, gerintų sąlygas, ir, gavus reikiamą informaciją, suteiktų galimybę sklandžiai naudotis valstybės garantuojamomis paslaugomis, pagalba ir (ar) priemonėmis.

II. MOTYVACINĖS PRIEMONĖS

Viešosios konsultacijos su suinteresuotomis šalimis rezultate buvo prieita išvada, jog be tiesiogiai lankytojus motyvuojančių platformos suteikiamų naudų (pvz., individualizuotos informacijos prieinamumo, gerųjų praktikų sklaidos, galimybės pačiam priimti sprendimus, kurti reabilitacijos planus ir kt.), svarbiausia motyvacinė priemonė asmenims su negalia ir darbdaviams jungtis prie platformos - išsami ir vienareikšmė bei nuolat aktualizuojama informacija apie teisinę bazę bei jos pokyčius ir žinojimas, jog gavus reikiamą informaciją, jiems bus suteikta galimybė sklandžiai naudotis valstybės garantuojamomis paslaugomis, pagalba ir (ar) priemonėmis. Dėl šios priežasties, toliau pateikiami siūlymai šiuo metu egzistuojančiai tvarkai, siekiant didesnės asmenų su negalia ir darbdavių įtraukties.

*Leidinyje minimos tik aktualios teisės aktų redakcijos

ASMENIMS SU NEGALIA

ESAMA TVARKA

Asmenims su negalia pagalbos ir paslaugų poreikiai nustatomi keliose institucijose ir nėra numatytas skirtingų institucijų, kurios yra atsakingos už pagalbos poreikio nustatymą ir (ar) paslaugų teikimą, veiksmų koordinavimas.

SIŪLOMA

Teisės aktuose numatyti, kad asmenims su negalia paslaugų poreikiai būtų nustatomi „vieno langelio“ principu ir numatyti koordinuoti skirtingų institucijų, kurios asmenims su negalia nustato paslaugų, priemonių poreikį ir (ar) teikia pagalbą, veiklą, tokiu būdu sukuriant integralią pagalbos teikimo sistemą.

TEISĖS AKTAI

LR Socialinių paslaugų įstatymas (13 str.), Valstybės žinios, 2006-02-11, Nr. 17-589

LR Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (18 str.), Lietuvos aidas, 1991-12-13, Nr. 249-0

LR Užimtumo įstatymas (31 str.), TAR, 2016-07-05, Nr. 18825

ESAMA TVARKA

Teisės aktai neįpareigoja nustatant darbingumo lygį asmeniui su negalia sudaryti veiksmų planą ir įtraukti skirtingų sričių specialistus, atsakingas institucijas, artimuosius. Atskirais teisės aktais nustatytas planų sudarymas, pvz., socialinės globos ir asmeninio asistento paslaugų planas, tačiau jie apima tik konkrečios paslaugos teikimą, o ne kompleksiškai derina skirtingas paslaugų rūšis. Dėl šios priežasties, asmenims paslaugos teikiamos kompleksiškai neįvertinus visų poreikių ir nestebint, ar teikiama pagalba įgalina gyventi savarankiškai.

SIŪLOMA

Teisės aktuose numatyti, kad nustatydamas suaugusiems asmenims darbingumo lygį, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (NDNT) vertintų pagalbos poreikį, į vertinimą įtraukiant savivaldybes ir teiktų joms informaciją apie asmenims nustatytą pagalbos poreikį. Tokiu būdu, įtraukus savivaldybes, tiesiogiai būtų įvertinama asmens gyvenamoji aplinka, artimųjų galimybės suteikti pagalbą ir atskleista aplinkos įtaka asmens savarankiškumui.

TEISĖS AKTAI

LR Socialinių paslaugų įstatymas, Valstybės žinios, 2006-02-11, Nr. 17-589

LR Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas, Lietuvos aidas, 1991-12-13, Nr. 249-0

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-02-20 įsakymu Nr. A1-46 patvirtintas Socialinės globos normų aprašas

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018-11-23 įsakymu Nr. A1-657 patvirtintas Asmeninio asistento paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos aprašas

II. MOTYVACINĖS PRIEMONĖS

Asmenims su negalia

ESAMA TVARKA

Pagal galiojantį reguliavimą, darbuotojai turi teisę darbdavio prašyti leisti dirbti nuotoliniu būdu. Tam tikrai kategorijai priklausantiems darbuotojams, įvardintiems įstatyme (išskyrus negalią turinčius asmenis), pareikalavus, jeigu darbdavys neįrodo, kad dėl gamybinio būtinumo ar darbo organizavimo ypatumų tai sukeltų per dideles sąnaudas, privaloma tenkinti šių darbuotojų prašymą dirbti nuotoliniu būdu ne mažiau kaip penktadalį visos darbo laiko normos.

SIŪLOMA

Papildyti teisinį reguliavimą, įtraukiant asmenis su negalia į sąrašą asmenų, kuriems taikomas aukščiau minėtas reguliavimas dėl atitinkamos apimties privalomo nuotolinio darbo taikymo, jiems pareikalavus.

TEISĖS AKTAI

LR Darbo kodeksas (52 str. 2 d.), TAR, 2016-09-19, Nr. 23709

ESAMA TVARKA

Pagal galiojančių tvarką, NDNT rekomendacijos teikiamos asmeniui tik popierine forma ir savivaldybės jų negauna, jeigu pats asmuo su negalia ar jo globėjas jų joms nepateikia.

SIŪLOMA

Teisės aktuose numatyti, jog NDNT rekomendacijas teiktų tiesiogiai ne tik asmeniui su negalia, tačiau ir savivaldybėms, naudojant šiam tikslui pasiekti skirtą institucijų koordinavimo ir keitimosi informacija sistemą.

TEISĖS AKTAI

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2018-12-31 įsakymas Nr. V-159 „Dėl rekomendacijos dėl pagalbos poreikio formos patvirtinimo“.

ESAMA TVARKA

Socialinių įgūdžių lavinimo ir socialinės integracijos priemonių plano sudarymo ir vertinimo reglamentavimas ydingas, nes gali būti atliekamas tik iš dokumentų, nenustatyta, kaip tikrinama, ar priemonės pritaikytos, planą vertinantiems asmenims nenustatyti jokie kompetencijos reikalavimai.

SIŪLOMA

Teisės aktuose numatyti socialinių įgūdžių lavinimo ir socialinės integracijos priemonių plano sudarymo ir vertinimo reglamentavimo pokyčius, nustatant, kaip tikrinama, ar priemonės pritaikytos ir tinka kiekvienam individualiam tikslinės grupės nariui, planą vertinantiems asmenims nustatyti kompetencijos reikalavimus.

TEISĖS AKTAI

*LR
Socialinių
įmonių
įstatymas,
TAR, 2019-
10-09, Nr.
16065*

ESAMA TVARKA

Teisės aktai neįpareigoja pritaikyti esamų viešosios paskirties pastatų asmenų su negalia poreikiams, jei jie nėra atnaujinami (modernizuojami), rekonstruojami ar remontuojami. Pritaikius statinius ne visais atvejais išlaikomas jų prieinamumas per visą naudojimo trukmę. Teisės aktuose taip pat numatyta, kad savivaldybių administracijos atlieka statinių naudojimo priežiūrą, tačiau kontroliuojančių institucijų funkcijos dėl asmenims su negalia skirtų elementų prieinamumo išlaikymo priežiūros nėra tiksliai nustatytos.

SIŪLOMA

Teisiniame reguliavime numatyti įpareigojimą pritaikyti esamus pastatus asmenų su negalia poreikiams, net ir tuomet, kai jie nėra atnaujinami (modernizuojami), rekonstruojami ar remontuojami. Taip pat numatyti kontroliuojančių institucijų funkcijas dėl asmenims su negalia skirtų elementų prieinamumo išlaikymo priežiūros.

TEISĖS AKTAI

LR Statybos įstatymas (27 str., 49 str., kt.), Valstybės žinios, 1996-04-10, Nr. 32-788

LR Aplinkos ministro 2019-11-04 įsakymu Nr. D1-653 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“

LR Aplinkos ministro 2016 m gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 1.03.07:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“

LR Aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymas Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“ (5 priedo 7 p.)

ESAMA TVARKA

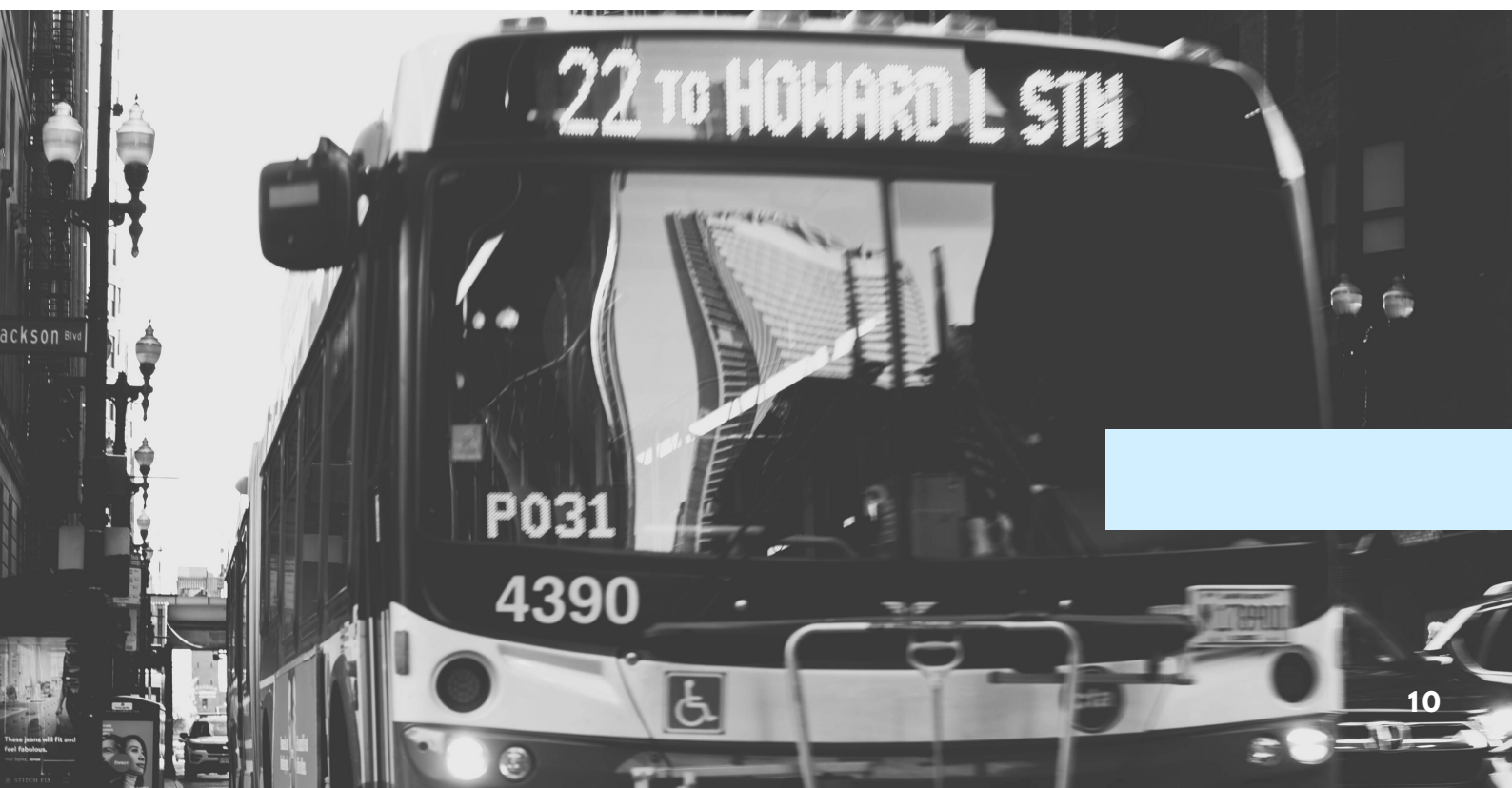
Viešojo transporto prieinamumas neužtikrinamas, nes savivaldybėms nėra numatytų prieinamumo kriterijų, pagal kuriuos būtų įsigyjamose viešojo transporto priemonės ar vežimo paslaugos.

SIŪLOMA

Siekiant įsigyti asmenims su negalia priitaikytas viešojo transporto priemones ar susisiekimo paslaugas, užtikrinti, kad teisės aktuose būtų įtvirtinti transporto prieinamumo asmenims su negalia kriterijai, kuriais turėtų vadovautis savivaldybės.

TEISĖS AKTAI

Atsižvelgiant į parengto plano, skirto asmenims su specialiais poreikiais ir riboto judumo asmenims prieinamumo didinimui naudotis viešuoju transportu ir transporto infrastruktūra, priemones, parengti teisės akto projektą, kuriame būtų įtvirtinti transporto prieinamumo asmenims su specialiais poreikiais ir riboto judumo asmenims kriterijai, kuriais turi vadovautis savivaldybės.

ESAMA TVARKA

Remiantis Užimtumo įstatymu, darbo vietos steigimas (pritaikymas) galimas tik įdarbinant UT registruotus ir be-darbio statusą turinčius asmenis su negalia, bet nėra galimybės šia subsidija pasinaudoti asmeniui, kuris dirbo tam tikroje darbo vietoje, įgijo negalią ir susiduria su kliūtimis darbe, pasikeitus sveikatos būklei, arba kai asmuo nori pakeisti darbo vietą ir įsidarbinti naujoje.

ESAMA TVARKA

Darbo vietos pritaikymas ES strateginiuose dokumentuose ir tarptautiniuose tyrimuose minimas kaip labai svarbus kriterijus skatinant asmenų su negalia integraciją. JT Neįgaliųjų teisių komitetas baigiamosiose pastabose dėl Lietuvos Respublikos pirminės ataskaitos 2016 m. pateikė rekomendaciją pripažinti tinkamo sąlygų pritaikymo nebuvimą diskriminacijos dėl negalios forma.

SIŪLOMA

Teisės aktuose numatyti, kad darbo vietos steigimas (pritaikymas) būtų galimas įdarbinant ir asmenis, kurie dirbo tam tikroje darbo vietoje, įgijo negalią ir susiduria su kliūtimis darbe, pasikeitus sveikatos būklei, arba kai asmuo nori pakeisti darbo vietą ir įsidarbinti naujoje, nesant registravimosi UT būtinybei.

TEISĖS AKTAI

LR Užimtumo įstatymas (25 str., 45 str., kt.), TAR, 2016-07-05, Nr. 18825

SIŪLOMA

Pripažinti tinkamo sąlygų pritaikymo nebuvimą diskriminacijos dėl negalios forma. Taip pat, kad nauja diskriminavimo forma būtų tinkamai aiškinama ir suprantama, reikalinga teisės aktuose įvesti bendrą „tinkamų sąlygų pritaikymo“ sąvoką. Ši sąvoka turėtų būti orientuota į skirtingų negalių asmenų grupių teises.

TEISĖS AKTAI

LR Lygių galimybių įstatymas, Valstybės žinios, 2003-12-05, Nr. 114-5115

ESAMA TVARKA

Nėra įtvirtinta įstatyminių apibrėžimų dėl informacijos „lengvai suprantama kalba“ teikimo, kuris būtų itin reikalingas intelekto negalia turintiems asmenims. Nors apie suprantamos formos informacijos pateikimą kalbama ir Baudžiamajame kodekse (įtariamųjų, kaltinamųjų atžvilgiu), pacientų teisių, rinkimų įstatymų kontekste, vertinant teisinį reglamentavimą nėra nustatyta šių nuostatų įgyvendinimo reikalavimų kontrolės sistemos.

SIŪLOMA

Teisės aktuose įtvirtinti „informacijos lengvai suprantama kalba forma“ pateikimo apibrėžimą, įtvirtinant informacijos pateikimo įvairiomis formomis alternatyvas (Brailio raštas, gestų kalba, lengvai suprantama kalba, piktogramos, audio - video įrašai, augmentinė komunikacija ir kt.).

TEISĖS AKTAI

Atsižvelgiant į teisės aktų pobūdį, parengti teisės aktų pakeitimus, kuriuose būtų įtvirtintas „informacijos lengvai suprantama kalba forma“ pateikimo apibrėžimas, užtikrinamos informacijos pateikimo įvairiomis formomis alternatyvos (Brailio raštas, gestų kalba, lengvai suprantama kalba, piktogramos, audio-video įrašai, augmentinė komunikacija ir kt.).

DARBDAVIAMS

ESAMA TVARKA

Darbdaviams, siekiantiems įdarbinti asmenį su negalia, numatyta galimybė gauti valstybės paramą darbo vietos steigimui. Pagal užimtumo rėmimo įstatymą, ši parama teikiama subsidijuojant su steigiamos darbo vietos darbo funkcijų atlikimu susijusių darbo priemonių ar techninių pagalbos priemonių neįgaliesiems įsigijimą, montavimą, pritaikymą ir **nuosavybės teise valdomų patalpų**, reikalingų darbo vietai įrengimą, remontavimą ar pritaikymą, <...>.

SIŪLOMA

Išgryninti, kokie steigiamai darbo vietai reikalingi darbai, priemonės, jų montavimas, etc. gali būti subsidijuojami valstybės ir tais atvejais, kuomet darbdavys darbo vietą darbuotojui su negalia siekia pritaikyti **patalpose, valdomose ir kitais, nei tik nuosavybės teise, pagrindais** (pvz., nuomojamose patalpose). Nesant galimybės sudaryti baigtinį sąrašą atvejų, kada suteikiama subsidija, reikalinga pateikti konkrečius pavyzdžius, leisiančius apibrėžti, ką apima įstatyme nurodytos *su steigiamos darbo vietos darbo funkcijų atlikimu susijusios darbo priemonės ar techninės pagalbos priemonės neįgaliesiems, jų montavimas ir pritaikymas*, kurioms, pagal esamą reguliavimą, yra teikiama subsidija ir tose patalpose, kurios darbdaviui nepriklauso nuosavybės teise.

TEISĖS AKTAI

LR Užimtumo įstatymas (44 str. 2 d.), TAR, 2016-07-05, Nr. 18825

Viešosios konsultacijos su suinteresuotomis šalimis metu, kaip priežastis mažinanti darbdavių motyvaciją įdarbinti asmenis su negalia, buvo įvardintas nelaimingų atsitikimų darbe teisinis reguliavimas. Tokiais atvejais, kuomet darbuotojas turi negalią, lemiančią konkrečią ir žinomą riziką, pvz., jog darbe jį galimai ištiks žymus sveikatos pablogėjimas (pvz., priepuolis) dėl jo turimos ligos, nesusijusios su darbu, vis tiek yra taikoma nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo procedūra, apsunkinanti darbdavio veiklą.

ESAMA TVARKA

Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą ar iš jo, kiekvienu atveju jis turi būti tiriamas sudarytos komisijos tam, kad įvykį pripažinti nelaimingu atsitikimu darbe, nustatyti jo sunkumo laipsnį, etc., bei tai turi būti padaroma laikantis konkrečių taisyklių (komisijos sudėtis, liudytojai, terminai, etc).

SIŪLOMA

Teisiniame reguliavime numatyti nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo išimtį (supaprastinančią tyrimo procedūrą), įvykiams, kurie akivaizdžiai susiję su darbuotojo, turinčio negalią, liga ar pan., nesusijusia su jo darbu, ištikusiais asmenį su negalia darbe (pvz., epilepsijos priepuolis).

TEISĖS AKTAI

LR nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas, TAR, 2016-07-05, Nr. 18827

ESAMA TVARKA

Esamas teisinis reguliavimas numato netapatų darbo vietų subsidijavimą socialinėms ir atviros darbo rinkos įmonėms, ir ne visos įmonės paramą darbo užmokesčiui gali gauti per visą įtvirtintą maksimalų laikotarpį.

SIŪLOMA

Teisės aktų korekcijomis įvesti didesnę teisinę aiškumą, detalizuojant subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpius (šiuo metu yra numatytas tik maksimalus), tame tarpe reglamentuojant kriterijus, kuriais vadovaujantis yra nustatomi trumpesni laikotarpiai, kokios galimybės juos pratęsti, koks laikotarpis minimalus ir t.t.

TEISĖS AKTAI

*LR Užimtumo įstatymas, (42 str. 3 d.),
TAR, 2016-07-05, Nr. 18825*

III. KONCEPTUALIOSIOS MOTYVACINĖS PRIEMONĖS

Antrajame leidinio skyriuje įvardinome netiesiogiai su asmenų, turinčių negalią, ir darbdavių motyvacija jungtis prie informacijos dalinimosi ir bendradarbiavimo platformos susijusius aspektus. Tačiau, siekiant jog platforma būtų veiksminga, būtina, jog prie jos jungtųsi ir joje aktyviai veiktų ir viešojo sektoriaus institucijos. Tam, kad platforma pasiektų visus savo tikslus, svarbu užtikrinti ir nevyriausybinų organizacijų (toliau - NVO) motyvaciją naudotis šiuo skaitmeniniu įrankiu. Dėl šios priežasties, toliau pateikiami konceptualūs siūlymai, kaip tikėtinai būtų galima užtikrinti viešojo sektoriaus ir NVO įsitraukimą, naudojant(is) platforma.

NEVYRIAUSYBINĖMS ORGANIZACIJOMS

ESAMA TVARKA

Pagal galiojančią tvarką, NVO gali dalyvauti konkursuose finansavimui gauti jų vykdomiems (planuojamiems) projektams. Konkurso metu yra vertinamas NVO atitikimas iškeltiems reikalavimams, kurie numatomi konkurso organizavimo nuostatose (tvirtinamose Ministro įsakymu)

SIŪLOMA I

Į projektų finansavimui gauti skirtų konkursų organizavimo nuostatas įtraukti kriterijų - konkurse dalyvaujančio NVO registraciją informacijos dalinimosi ir bendradarbiavimo platformoje. Tame tarpe vertinti prisiregistravusios NVO aktyvumą ir įsitraukimą į platformą, suteikiant papildomų taškų konkursiniame vertinime.

SIŪLOMA II

Į konkurso nuostatas įtraukti įpareigojimą NVO, po projekto skelbti jo rezultatus platformoje, dalinantis jais su kitomis suinteresuotomis šalimis. Taip pat įpareigoti, atsižvelgiant į vykdomo projekto tipą, komunikuoti apie jį ir projekto eigoje, naudojantis platformos funkcionalumais, tokiu būdu paskatinant dalinimąsi gerosiomis praktikomis.

VIEŠAJAM SEKTORIUI

ESAMA TVARKA

Kelios institucijos dalyvauja nustatant pagalbos ir paslaugų poreikius asmenims su negalia, bet nėra numatytas skirtingų institucijų, kurios yra atsakingos už pagalbos poreikio nustatymą, paslaugų teikimą, asmenų su negalia ir (ar) darbdavių, kt. informavimą, veiksmų koordinavimas.

SIŪLOMA

Įstatyminiame lygmenyje įtvirtinti atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų privalomą jungimąsi prie informacijos dalinimosi ir bendradarbiavimo platformos. Įgalinant jas lengviau perduoti ir gauti reikšmingą informaciją, susijusią su negalia turinčių asmenų integracija į visuomenę, tame tarpe ir darbo rinką, komunikuoti tarpusavyje bei su išoriniu vartotoju (NVO, asmenys su negalia, specialistai, darbdaviai, etc.)

Parengė:
Lauryna Filatovaitė
Gabrielė Taminskaitė